

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Breviario Concionatorio, Strenæ, Fidelis Prophetissa Concionibus de B. M. Virgine serviens, Conciones Occurrentes & Funebres

Tylkowski, Wojciech

Oliva, 1686

Caput VIII. Beatam dicunt Virginem Christi Domini Progenitores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51821)

CAPUT VIII.

Beatam dicunt Virginem Christi D. Progenitores.

1. Beatam dicit Virginem Abraham.
Quia illum in fide præcellit.

Nter eos qui è Veteribus Beatam dixerunt nostram Virginem, Principem locum tenet Abraham. *Exultavit Abraham ut videret diem hunc vidit & gavisus est: quo scilicet S. Virgo illi protulit Redemptorem. Method: Orat: hypop: Cum Maria etenim non desinens lætitia venit. Abraham propter obedientiam suam præcipuè Beatus; quia jussu Dei Filium immolare non recusavit in eoque naturam vicit. Describit factum Chrysost: hom: 3. in 2. ad Cor: Narrat humi prostrata erat cum armis suis, cum universo exercitu, atque ille stabat porrectâ manu non coronam tenente sed enslem quâvis coronâ splendidiorē & Angelorum populus applaudebat & è coelis victorem pronuntiabat. Virgo autem longè cariorē Filium offerebat & longè morte horribiliori & affectu maxima ut descripsimus dum ostenderemus quomodo Redemptioni nostræ cooperata.*

*Querit S. Ambrosius lib. 3. de Virgin. Cur Deus in offerendo Isaac fuit contentus voluntate Patris Gen. 22. In immolanda Filia Jephthes factum ipsum Jephthe admittit? & respondet. Misericordia largior, ubi fides promptior. Non flevit factū Patris Isaac, pro qua devotionis exultatione substituta est ovis Iephthea vero Virgo dum in serum differt misericordiā, amovet. At quanta Virginis nostræ fides? quam itaque Dei misericordiam devincit? quos filios salvos fecit? Abraham ingressurus Ægyptum oravit Saram. *Dic obsecro quod soror mea sis ut bene mihi sit propterea, & vivat anima mea ob gratiam tuam.* Quæ verba S. Bonavent. expendens orat Virginem. O Sara nostra dic obsecro quod nostra sis soror, ut propterea talem sororem Ægyptij id est demones nos revereantur, Angeli sancti nobis conjungantur, ut Pater, Filius & Spiritus S. nostri misereantur. Sed vide homo, inquit*

Relat

Raban in ult. Mat. Vera fraternitas fratrem veneratur devotum, corripit dissolutum, presentem obsequitur, absentem non rodit, sano applaudit, infirmum non deserit. Non legimus Saram in lite Iudiciana adstitisse Abrahamo, adstat nobis Virgo, ubi legimus Psal. 44. *Adstitit Regina à dextris tuis. Adducentur Virgines post eam.* Chaldrus Paraphraustes. *Stabit Liber legis à latere dexterae tuae, & exarabitur in exemplari splendor tuus velut in auro obryzo.* Liber hic Virgo est ut docet *S. Epiph. de laud. Virg.* Ex hoc libro prodeunt virtutum exemplaria. Ius dirimens lites vocavit *Geometra* nostram Virginem. *Guericus Abbas serm. 1. de Assumpt.* Nequaquam crediderim majoris esse felicitatis & gloriae in sinu Abrahæ quam in sinu Mariæ degere.

2. Beatam dicit Virginem Isaac cum Rebecca.

Quia Virgo peperit.

Regnum Israelis fundaturus Deus tres elegit mulieres steriles, quarum unam Abrahamo Gen. 18. aliam Isaac Gen. 25. tertiam Jacobo Gen. 30. dedit. Isaac 40. annis Virgo, 20. maritus, & tamen non nisi sexagenarius factus per Rachelem Pater. Hanc autem Providentiam ait *Chrysost. hom. 49. in Genes.* adeptum est genus illud quia Christus D. Unigenitus Dei Filius inde secundum carnem nasci debebat, cuius in hunc mundum regius fuit introitus. De hac sterilitate Rebecca *Rupertus in 25. Gen.* Quia Donum Dei erat, & non ex hominibus, ut in femine Abrahæ omnes gentes benedicerentur, decebat sic ad dandum extendi Dei manum, ut ad cognoscendum non dormitaret ingratitude hominis. Sterilitatem orando vicit Isaac Gen. 25. *Deprecatus est Isaac Dominum pro uxore sua, eo quod esset sterilis, qui exaudivit eum & dedit conceptum Rebecca.* Voluit Divina bonitas nasci Mariam, sed voluit veluti arcam 3. Reg. 6. esse inter duos Cherubim, quorum uterque aureus & sterilis esset, unus maris alter foeminae imagine arcae assidentes, scilicet ex aureis Joachim & Anna prodire, sed sterilibus. Oravit Joachim ut Deus sterilitatem Annæ auferret ut scribit *Hieron. lib. de ortu Virg.* Isaac in duobus filiis, duos populos, & in duobus populis duo regna accepit. Joachim in una Filia: omnes populos & regna omnia.

3. Beatam dicit Virginem Jacob, quia illo ampliozem accepit benedictionem.

Describit Sacra historia Gen. 25. modum quo Jacob emittit benedictionem à Fratre

à Fratre suo Esau, & quo usus dolo, ut eam à Patre consequeretur, item, quòd Pater dolo intellecto non retractaverit. De quo *S. Aug. lib. 16. Civit. cap. 37.* Quis non hic potius maledictione expectaret irati Patris, si hæc non superna inspiratione, sed terreno more gererentur? Benedictio in hunc modum fuit. *Genes. 27. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni cui benedixit Dominus.* In quæ verba *Ambr. lib. 2. de Jacob.* Erat, inquit Iacob perfectus in omni flore virtutum, & sacræ benedictionis, atq; cœlestis beatitudinis redolebat gratiam. In hac sua benedictione Beatam dicit Virginem. Modum audite. Tria in hac benedictione. Quòd sit ager odoratus, quòd plenus, quòd benedictus à Domino. Agrum odoratum Virginem *S. appellat Richard, à S. Laur.* Odoratus verò fuit, quia fuit non solum bonus sed optimus odor *Christi. Cant. 4. Odor unguentorum ejus super omnia aromata.* Ipsa de se dicit *Eccles. 2. Balsamum non mixtum odor meus.* De agro Iacobeo sic habet *Ambr. lib. 2. de Jacob c. 2.* In hoc agro est & reperitur illa uva quæ expressa fudit sanguinem, & mundum diluit. In hoc agro est ficus illa, sub qua Sancti requiescunt Spirituales gratia suavitate recreati. In hoc agro est oliva illa fructifera dominicæ fluens pacis ugento. Et concludit. Dulcis & suavis est odor agri; quia est odor naturæ. In S. Virgine non jam natura sed gratia spirabat. *Luc. 1. Gratia plena.* Agrum plenum intelliges Virginem, ex illa Dei querela *Hierem. 15. Non feneravi, nec feneravi mihi quisquam. I. XX. legunt. Non profui, nec profuit mihi quisquam.* In quæ verba *S. Hierem.* Nullus enim voluit tantum accipere, quantum ego tribuere desideravi, idcirco vix mihi quidquam videor profecisse. At verò Virgo tantum accepit quantum DEUS tribuere desideravit, quantum dare potuit. Non potuit majus dare quam Matris Dei dignitatem: itaq; Virgo est ager ille qui uvam tulit, quæ expressa sanguinem fudit, & mundum diluit. De illa dicit Deus *Pf. 49. Pulchritudo agri meum est.* Nunquam cum Deo hic ager non fuit. *Gen. 32. Tetigit Deus femur Jacobi, et nervus ejus emarcuit.* Tetigit Deus femur Adæ in Ioachimo, & nervus ejus emarcuit, ut maculam Adæ per generationem non contraheret.

Pergit Iacobi Pater in benedictione *Gen. 27. Dei tibi Deus de rove callos de pinguedine terræ. Procopius in 27. Gen.* Rorem non intelligendum vulgarem sed cœlestem: terræ pinguedinis nomine significari ea dona, quæ corpus de terra sumptum concernunt. In quibus S. Virginis benedictionem explicuit, quæ tam animæ, quam corporis donis abundè ditata. Iacob ultimum quem genuerat filium, scilicet *Benjaminum* appellavit *Filium dextere Gen. 39.* Verùm hoc parvum dexter fuit Matri Racheli, quo accipiente vitam, ipsa profudit vitam. De Virgine nostra loquitur *Græca Ecclesia in Mensis ore Gregorij 24. Martyj ode 8. dum illum sic alloquitur*

alloquitur. Ille qui à dextris Patris nunquam digressus substantiâ omnem transcendit, in te sibi diverforium delecturus adventat, ut te à dextris suis constituat, tanquam Reginam dignitate sibi propinquam, utque te velut dexteram suam omnibus lapsis ad resurgendum extendat.

Promittit Deus Iacobo Osee 14. *Ego ei ero quasi ros, Israel germinabit quasi lilium, & erumpet radix ejus, ut libani ibunt rami ejus, & erit quasi oliva gloria ejus, & odor ejus ut libani.* Factus Iacobo ut ros, quando cæli rorârunt, & ut ros descendit in terras, ut docet *Lyra & Rupert.* Hæc autem fuit maxima Virginis benedictio, ut esset Roris istius Mater. De Iacobo dicitur Gen. 25. *Jacob erat vir simplex.* De Virgine Cant. *Una est columba mea.* Iacob ibid: *juxta Chald: Jacob erat vir perfectus.* De Virgine ibid: *una est perfecta mea.* Simplicitas à *Clim: gr: 24.* definitur. Habitus animæ varietate carens, totiusque perversæ intentionis ignarus. Virgo sine macula. *S. Ambr. lib. 2.* Virgo sine dolo sincerum servavit affectum ad omnes. *Gen. 30.* Iacob habitavit in tabernaculis peccatorum. Habuit oves alias albas, alias nigras, alias varias. Habet Virgo innocentes, peccatores, & varios ob venialia mixta cum nitore gratiæ, de omnibus tamen felicitata. Iacob de sua circa oves diligentia loquitur Gen. 31. *Die noctuq; estu urebar & gelu, fugiebatq; somnus ab oculis meis.* Ex quo infert *S. Damasc: epist: 41.* Si ergo sic vigilat & laborat qui pascit oves Laban, quanto labori quantisque vigilijs debet intendere, qui pascit oves Dei? *Bonavent. in Psalt. min.* Non accipit palpebra tua pro nobis somnum. Iacob injuriam Gen. 30. non semel ab avunculo suo passus, propositis varij coloris virgis, varij coloris reddidit oves. *Ambr. lib. 2. de Jacob cap. 46.* Symbolo variegatarum virgarum, exempla indicantur variorum Sanctorum, quæ dum calentibus animis iutuemur, ad confimilem bonorum faturam operum conformamur. Quot virtutum proponit Virgo exempla?

4. Beatam dicunt Virginem Judas, & Thamar, & Phares.

Quia sine periculo Filium peperit.

Nurus Judæ Patriarchæ Thamar in tribus habet laudem, in fulgore justitiæ, habilitate patrociniandi, & principatu maternitatis; utpote quæ uno partu Gen. 28. duas gentes edidit. Hæc Thamar genuit Phares. Hæc Gen. 38. cum post Her & Onan suos vitâ sanctos maritos, Filios Patriarchæ Judæ, tertio item ejus Filio Sella dicto fuisset desponsata, nondum tamen nupta, uterum ferre inventa, atque ob id à Juda ad incendium condemnata, hic signa quædam ad socrum misit, quibus.

quibus ille visis se reum, non illam agnovit. *Ambros. lib. 3. in Luc.* Si veris intendat animum, non hæc mulier tam famosa, quam justa. Justa quoniam bis vidua & de domo Juda alienata, non tamen ullam edidit ægri animi vocem, imò focerum, quasi Patrem reverita, neque ab illo onus sustentandi vitam, ut potuit, exegit: imò virum tertium donec maturefceret expectavit sine murmure, neque dum ille maturuit, eum repetijt, nec tamen à data semel Sellæ fide recessit, etsi Sella eadem falleret. Justior Virgo, quia cæteris Justis altior, alij vel ex peccatoribus facti justam: sed palmam dat Virgini Thamar, quæ felicior nacta prolem, & sanctior fuit. Dat etiam palmam Virgini Jeremias, dat Joan. Baptista. Expolita fuit morti Thamar, sed ab ea præservata. Et Virgo nostra à prima præservata morte. Patrocinata est sibi Thamar. Patrocinator nobis Virgo. *Bern. in sign. Magn.* Eget Advocato gemino genus nostrum, uno ad Deum Patrem, altero ad Dei Filium, opus est nobis Mediatore ad Mediatorem istum, nec alter nobis utilior quam Maria.

Thamar celebratur à partu. Seniores Bethleem novo Sponso Booz facta omnia cum Ruth comprecantes, orant. *Fiat domus tua, sicut domus Phares quem Thamar peperit Jude.* Thamar accepit pro dono antenuptiali baculum, & annulum, peperit Phares, qui suæ domus labentis fuit baculus. *Ambr. lib. 3. in Luc.* Jacob dante sibi baculum Regiæ potestatis Thamar, à Dan usque Bersabee, à flumine usque ad mare ambulando, non passibus, sed possessionibus profectus. Nos in Baculo Virginis transimus Judicium, hoc enim sonat Jordanis *Hieronymo teste in Hebr. nom.* Thamar gemellos uno partu fudit *Gen. 38.* Zaram coccino signatum, & Phares absque filo natum, in quibus duæ Gentes significabantur, una divitum, altera pauperum. *Ruperto in Genes.* Zara significat gentem Judæorum circumcisionis coccino signatam: Phares alias gentes non circumcisas. Utrasque gentes Virgo nostra complectitur. *Hieron. in c. 47. Ezech.* Possessio Israelis incipit à Thamar, & pergit ad aquas contradictionis. Incipimus à Thamar, id est palmâ Baptismi, pergitur ad aquas contradictionis, id est ad Judicium, in quo gratiâ & advocacy nostræ Virginis protegimur.

De Juda Jacob dixit: *Gen. 49.* *Juda laudabunt te Fratres tui.* Moyses de eodem *Deut. 33.* *Audi Domine vocem Jude, & ad populum tuum introduc eum.* Joan: *Apoc. 7.* *Vicit Leo de tribu Juda.* *Hebr. 7.* *Manifestum est quod ex Juda ortus sit Dominus noster.* Ipse Deus *psalm. 59.* *Juda Rex meus.* Tantus erat Judas, Sex sunt gloriæ Judæ. *L. Fama magna. Gen. 49.* *Juda laudabunt te Fratres tui.* 2. *Victoriæ. Marcus 144.*

in cervicibus inimicorum tuorum. 3. Spolia opulenta. *Catulus Leonis juda, ad prædam Fili mi-ascendisti.* 4. Primatus inter Fratres. *Te adorabunt Filij Matris tuæ.* 5. Throni Regij stabilitas. *Non auferetur sceptrum de juda, & Dux de femore ejus.* 6. Opulentia glebæ divitis. *Lavabit in vino stolam suam.* Judam quando Mater peperit Gen: 29. dixit. *Modo confitebor Domino, & ob hoc vocavit illum judam.* Impleta sunt hæc omnia feliciter in Virgine. Vita ejus cunctas illustravit Ecclesias. Nativitas ejus gaudium universo attulit mundo. *Hesich: orat: 2. de Deip: Maria, Gloria luti nostri, quæ Adamum pudore, Evam comminatione liberavit. Hymn: Grec: Gloria indubitata Fidelium.* Judas ostendit Fratribus Iosephum Fratrem, nam oratione ejus is motus non se poterat ultra cohibere, unde præcepit ut egrederentur cuncti foras, & nullus interesset alienus agnitioni mutæ. *Ecclesia verò Virgini cantat.* Fructum ventris tui nobis ostende. Et certè omnes Divinitatis monstratores superavit; quia de æterna Sapientia Salomon scripsit Sap. 7. *Speculum sine macula est Majestatis Dei, & imago bonitatis illius.* Quæ verba passim tribuuntur S. Virgini. Ut enim Filius Dei speculum est Patris, quia ejus perfectiones revelat, ita certo modo Filij sui Filij Dei splendorum Virgo revelat. In Filio nulla macula. De Virgine dicitur Cant: 4. *Tota pulchra es, & macula non est in te.* Lavabat Judas in vino stolam suam; lavat Virgo nostram in vino illo, quod Virgines germinat.

5. Beatam dicit Virginem Aminadab.

Quia Virgo est major Princeps.

In nomine suo Beatam prædicat Virginem Aminadab. Virginis nomen significat Dominam, seu Principem. Nomen Aminadab Dominum seu Principem populi voluntarij, spontanei: nam non solum caput tribus Judæ fuit, sed etiam aliarum tribuum, sive quod fuisset in sua tribu nominatissimus, sive quod suis factis præcelluit. *Virginem Jacobus & Marcus in Liturg: vocant Dominam Sanctissimam. Chrysost: in Liturg: Dominam incontaminatam, super omnes benedictam & gloriosam. Ansel: alloq: coel: 26. Dominam magnam, Dominam bonam, Dominam mundi. Bern: in Salve: Dominam rerum. Domini est providere servis ad salutem. Ioan: Geom: hymn: 3. Est Virgo mundi visibilis Salus. Ephem: serm: in laud: B.V. Omnium Christianorum ad eam recurrentium est Virgo Salus. Ab illa adhuc in utero Ioannes accepit salutem. Et quia non tam per naturam, quam per gratiam est Domina, nobiliora verò sint gratiæ, quam naturæ opera, nobiliori*

V

nobiliori

nobiliori modo est Domina, & nobilius providet. Aminadab populi spontaneus seu liberi Dominus, populi ab Ægyptia servitute liberi, miraculis clari. *Arjla Polit. 4.* Potestas imperandi servis, nihil habet magni & præclari. Virgo ipsi Deo imperat. *Et erat subditus eis, Luc. 2.* Promeruit sibi Aminadab, ut esset Princeps maris rubri, & hoc tali facinore ut tradit *Lyra in Cant. 6. Dion: Carthus: ibid: Corn: in 4. Exech:* Cum Moyses rubrum mare aperuisset, cunctantibus cæteris, & montes aqueos hinc inde stantes metuentibus, ille primus post Moysen suas quadrigas impulit. Hinc dicit Sponsa *Cant: 6. Anima mea conturbavit me propter quadrigas Aminadab:* cum scilicet factum istud audax considero. Prima Virgo & principali modo rubrum mare transijt in quo spirituales Ægyptij sunt demersi. *Dion: Carthus: in 4. Cant: docet.* Quanto quis ad majorem beatitudinem est electus, tanto videtur amplius à Christo redemptus, & Christus pro eo passus: Virgo autem ad amplissimam beatitudinem electa, itaque juxta hunc Doctorem, amplius redempta: quia nimirum, ut pie credimus ab originali culpa præservata. *A Greg: Veneto in sua harmon: tom: 3. c. 2.* dicitur Primiceria Redemptionis. *Guillelm: Para in 24. Eccl. v. 21.* dum illud expendit. *Ego quasi vitis fructificavi suavitatem odoris* ita discurrit. Vitis dum floret hanc virtutem habet, quòd solo odore suo aut expellit, aut extinguit bufones & serpentes. Ita & hæc Virgo SS. in sua intemerata Conceptione tantam redolevit per animum charismatum abundantiam & sanctimoniam, quòd in ea penitus fuit extinctum venenum serpentis antiqui, quod in cæteros homines quodammodò transfudit.

Rabbi Saloman apud Genebrar: illa Cant: 7. explicans. Venter tuus sicut acerba tritici, vallatus liliis, inducit Ecclesiam sic Sponsam suam alloquentem, Guttes sanguinis instar sinapis vidi, nec momordit eam serpens, neque scorpio pupugit illam. Quam eam? cujus uteri thalamum mundissimum Deus ingressus est, & lilijs vallatum invenio. Quadrigas Aminadab, quatuor virtutibus, quibus est subvecta Virgo imitatur, ut dixit *Geom: hymn: 1.* Prima est Patris omnipotentia, quia ut dixit *Alb. M. in Luc. 11.* fuit forma ad quam æterni Patris imago figuratur. Altera, Filij sapientia. *S. Anton: de Padua serm: Dom: 3. Quadr:* Ipsa est de palmis, Iesu, primus & principalis Palmes, præ cæteris citius, & altius in Dei amore fuit radicata, & veræ Viti, id est Filio suo, inseparabiliter se innexuit. Tertia, Charitas Spiritus S. Quarta, Potestas dominandi.

6. Beatam dicit Virginem Nahasson.

Quia Virgo in antiquum serpentem habet imperium.

Num. 2. *Ad Orientem figet tentoria Judas per turmas exercitus sui, eritque Principis filiorum ejus Nabasson Filius Aminadab.* Idem Num. 7. *Primo die ante alios obtulit munera in dedicationem altaris. Nabasson idem est quod serpens.* Hier. in nomin. Hebr. An quia fortè serpentem vicit. Serpens est hostis noster, & quidem qualem describit Hilarus lib. 30. c. 34. Non frangunt illum marforum cantus, & confopita viperarum sibila, contumax illa atque insolens antiqui serpentis inobedientia, cantus Sanctorum non audit. Istum serpentem Virgo contrivit, ut prædictum in Paradiso. De quo S. Cypr. Non dixit Deus inimicitias pono, sed ponam, nè ad Evam pertinere videretur, sed ponam, id est, suscitabo mulierem, quæ repudiata facilitate credendi, te non audiat. S. Jren: adv. haeres: lib. 5. c. 19. Ut quemadmodum adstrictum est morte genus humanum per inobedientiam Virginis, ita solum est per obedientiam alterius Virginis, & quia summè obediens fuit, in serpentes accepit imperium. Isai 27. *In illa die visitabit Dominus in gladio suo duro, & grandi & forti, super Leviathan serpentem vectem, & super Leviathan serpentem tortuosum, & occidet eum.* LXX. legunt, draconem, qui est in mari. Draco fuit tortuosus, qui in primo Adami peccato, totum orbem spiris ingentibus involuit, vectis erat, in quantum SS. Patres in limbo tenuit, hunc in gladio vicit.

Lyra: In Filio suo explicat. Sed cur Nahasson principatum in donis tenet, cum quartus esse deberet? Nam ex tribu Juda est: Priores autem illo Ruben, Simeon, Levi. Respondet Abul: & Lyra. Ut prophetia Jacob de tribu Juda impleretur, quem ille leunculum, leonem, & leonem nominarat: & altari nomen suum indidit. Isai. 29. *Ve Ariel, Ariel civitas quam expugnavit David.* Ariel ut explicat Euseb: Casar: in Cat: Graec: ad c. 43. Ezech: idem est, ac leo Dei, quoniam ibi altare fuit Dei, & devorabat omnes, quæ in ipso offerebantur animalium victimas. Hieron: in cap: 43. Ezech: Ariel nomen refertur ad altare, in quo vel illuminatio Dei est, vel leo & fortitudo ejus, dicente Jacob ad Iudam: *Catus leonis Iuda, ad prædam Fili mi ascendisti.* Hinc primus ad altare venit, qui nomen suum altari indidit. Stabat altare Domini vacuum præcipuâ & principali victimâ, ab ipso mundi initio, donec tandem Virgo S. Filia Nahassonis illam imponeret. Hoc est quod dixit S. Germ: de Presentat: Virgo est donum Dei maximè novum, Donarium salutare omnis ætatis. Idem serm: de Nativit: Propterea Deus invitat Ezech. 39. *Concurrite undiq; ad victimam meam, quam ego immolo, victimam grandem: Christum in Cruce.*

V 2

7. Beatam

7. Beatam dicit Virginem Salmon & Rahab.

Quia Virgo non eguit poenitentiã.

Jerichuntis Filia, Patriã Chananæa, Profelyta Israel fuit Rahab una inter Matres Virginis procreatrices, hæc Principi de tribu Juda Uxor accessit, quæ si quas in bulliente ætate contraxit sordes, in matura claritatem exhibuit vitæ. *Theodoret: in Iosue.* Rahab multitudine bonorum operum vulnera peccatorum contexit. In fide ita excelluit, ita ut ab Apostolo in exemplum fidei proponatur *Heb. 11.* Per fidem non perijt Rahab, cum infidelibus. A spe laudat *Ambrosius lib. 7. de fide c. 5.* Meretrix illa quæ in excidio civitatis remedia desperabat salutis, quia fide vicerat, signa fidei atque vexilla Dominicæ Passionis attollit, coccum ita in fenestra ligavit, ut species cruoris mystici, quæ foret mundum redemptionem vernaret. Hospitalitas nota est. De illa *Idem lib. 3. epist. 25.* Rahab, hospitalitatis munere invenit salutem. Puritatem discite ex *Procopio in 2. Iosue.* Semel nupta Rahab immaculatum fidei conjugalis servavit thorum, margaritum olim in luto defollum. Opera bona, ac charitatem S. Iacob 2. sic testatur. *Similiter & Rahab meretrix nonnè ex operibus justificata est, suscipiens nuntios, & aliã viã efficiens?* Hæc non solum sibi, sed & his qui ad se confugerant salutem obtinuit.

s. Chrysostomus hom. 5. de poenit. Rahab Chananæa dum hospites exploratores domo cum pace suscipit, se morti cum Jerichuntinis civibus proscriptam, excepit. Quod considerando dictus Pater exclamat. Respice novam clementiam, qui in lege dicit: Non mæchaberis, & si mæchaberis regnum Dei non possidebis, verbum transmutas de clemetia, clamat per Iesum Nave. Rahab meretrix vivat. Quod magis explicat *Ioseph lib. 1. antiq. c. 1.* Rahab cum suis, hoc est domesticis & familiaribus exploratores eripuerunt; quocirca illam Iosue rebus maximis honoravit, ac omnes vitæ donavit. Quid putatis vitta est coccinea, vitta salutifera Rahab? *Cant. 4. Sicut vitta coccinea labia tua. LXX.* Sicut funiculus coccineus labia Virginis sunt, hæc conservant eos pro quibus panduntur. *Dionysius Alexandrinus contra Sarracenos* vocat Virginem Filiam vitæ. Una, inquiens, & sola Virgo Filia vitæ, genuit Verbum vivens, & per se subsistens, hoc Verbum est vita nostra. Sed & verbum Virginis est nostra vita, cum dixit. *Fiat mihi secundum verbum tuum.* Rahab ut exponit *Origenes in 2. Iosue* sonat latitudinem, nullus certè misericordiarum Virginis dimetiri potuit latitudinem. Labia coccinea.

Ambros. in Psalm. 118. Labia Sponsæ dicuntur coccinea, quia hæc tincta sunt Christi sanguine, sanguis Christi in illis loquitur. *Greg. M. in c. 4. Cant.* Labia Sponsæ purpurea, quia charitate colorantur, & inflammantur. E contra Proverb. 10. *stultus labijs ceditur. Theodotion legit.* Labijs fermentabitur. Fermentum gestat in labijs quod massam corrumpit dulcem, quod inflat, & auget, quod reddit acidum, commaculat. *Salmon Princeps militiæ accepit in uxorem Rahab,* ut per eam suam propaginē ad Mesiā produceret, felix sine illius, atque merito Matrem Mesiæ cur prædicaret Beatam habuit. De Rahab ita *Rupert. in Cant.* Ecce Rahab meretrix dulcis eloquij tui Virgo vittā coccineam, sive funiculum coccineum in fenestra sua ligavit, signum suæ fidei, quod nuncios Iosue sive Iesu suscepit atque salvaverit: dum Ecclesia quondam peccatrix & idololatriæ meretricio sordida, dulce eloquium tuum, quo magnificavit anima tuum Dominum, pignus suæ salutis jugiter personat, & omnem doctrinam Evangelicam, in qua ipsos Apostolos tua sine dubio labia confirmaverunt integrā semper fide prædicat, & de omni quidem anima quæcunq; diversa sentientes ad unitatem suā prædicatione constringit, ut id ipsum dicant omnes, & hoc in charitate & fide non ficta, verum est dicere labia ejus vitæ coccinea, sed in ista gratia cæteris omnibus est incomparabilis post dilectum tuum, cui Spiritus Sanctus in Psalmo dicit, *Diffusa est gratia in labijs tuis.*

8. Beatam dicunt Virginem Booz, & Ruth, ac Noemi.

Quia est Sponsa Spiritus Sancti.

Ruth quid fuerit primo nupta marito, later omnino; postea relaxit fidem quam est amplexa, relaxit charitate, quæ pauperem socrum exul & pauper secuta, relaxit populo Bethleemico tanquam mulier virtutis c. 3. Relaxit senioribus c. 4. qui ei sortem Rachel, & Liæ ut Ierusalem ædificaret, comprecati. Relaxit Israeli, quia sicut frumenti modios c. 3. tulit; sic Sanctos sex illustriores progeniit, ut notat *Lyra* hoc loco. Davidem, Danielelem, Asariam, Misælem, Ananiam, Mesiā. Relaxit Ecclesiæ gentium. *Theodoret. in 2. cap.* Accepit Ruth plenam mercedem à Domino quando facta est progenitrix Gentium benedictionis. *Ambros. in Luc. 3.* Ruth intravit Ecclesiam, & facta est Israelitis, & meruit inter majores Domini generis computari, propter cognitionem mentis electa non corporis. *Chrysost. in Matth.* Booz pro merito suæ fidei accepit uxorem, ut ex conjugio tali sanctificato, genus nasceretur regale. Relaxit Deo. *idem ibid.*

V 3.

Nam

Nam Booz Senior constitutus, non sibi uxorem accepit, sed DEO, prius illam Deus accepit in Sponsam, posteriùs Booz in uxorem.

Lætatur DEUS Psal. 59. Dixit Dominus in Sancto suo. Hieron. legit. In sanctuario suo: *Moab olla spei mea.* Lorinus in hunc Psal. cum alijs intelligit per ollam Metropolim gentis Moabiticæ, undè Ruth creditur oriunda. Metropolis etiam Jeremiæ dicitur olla. *Ollam succensam ego video.* Quæ olla sit, & quid, DEUS ipse explicat. *Ecce ego vocabo omnes cognationes Regnorum Aquilonis & venient, & parient unusquisq; solium suum in introitu portarum Jerusalem.* Itaque Jerusalem est olla. Ezech. 11. de Jerusalem dicitur. *Hæc est lebes nos autem carnes:* quia in Metropolibus iudicia, fraudes, ludi, peccata fervent, quæ maximos halitus in cælum mittunt, & Regibus proventus ut cibos parant, & fuligine sunt plenæ, & ignem expectant, vel quia multi in pœnam peccati permittuntur in corruptis urbibus habitare, ut magis sordescant. *Orig. hom. 2. in Psal. 38.* Qui non corrigitur baculo mittitur in ollam. Moab autem olla spei DEO. Quia ut *Basil. in Psal. 59.* Perfectus subjectus erit voluntati Dei, ut olla subjecta voluntati hominis. De Moab Ruth oriundum asserit *Hieron. lib. 6. in cap. 16.* *Isai.* ubi Isaias dicit: *Emitte Domine Agnus Dominatorem terra de petra deserti ad montem Filie Sion.* Sensum facit. Emitte Christum de petra Moabitarum Metropoli vicina deserto qui ex Ruth Moabide processurus, qui tamen propè post triginta generationes prodijt. Quantò beatiore Virgo nostra, quæ Mater huius Agni extitit? Cùm Booz quærit de Ruth à Melloribus quænam illa esset. Respondent Ruth. 2. *Hæc est Moabitissæ quæ venit cum Naomi, & de manè usq; nunc stat in agro & nè ad momentum quidem reversa est.* Matth. 13. *Ager mundus est, messis consummatio sæculi, Angeli Messores.* Qui fasciculi? *Aug. enclir. 25.* Non colligent Messores Angeli in messe consummati sæculi & separabunt spicas à spicis, & fasciculos à fasciculis alios, nisi bonos homines à malis.

Hoc in agro semper stetit Virgo, nunquam per culpam corrui, & quidem à primo manè. *Bernardin. Sen. tom. 4. serm. 44.* Nullum gratiæ beneficium alicui creaturæ collatum Virgini negatum est. Colligit Virgo spicas quæ ab Angelis relinquerentur, nisi viderent eas à Virgine colligendas. Ruth dicit. *Inveni gratiam.* Angelus dicit Virgini: *Invenisti gratiam apud DEUM.* Ad Ruth dicitur *e. 7. v. 12. iuxta Chaldeum.* Venisti ad protegendum te sub umbra Majestatis ejus. Virgini dicitur. *Virtus altissimi obumbrabit tibi.* Ruth ad Booz dicit. *Ancilla tua.* Idem dicit Virgo DEO. Ruth dicit. *Extende pallium tuum super famulam tuam.* *Lyra in 3. Ruth.* Solabant viri uxores sibi despondentes orâ pallij caput mulieris velare. Virgini dicitur. *Concipies de spiritu sancto, illius Sponsa eris.* *Moab olla spei mea.* *Virgo olla spei nostræ.*

nostræ. *Paulin. Epist. 3.* Non solum de Iuda sed etiam de peccatorum origine Christus sumpsit carnem, & decoctâ quasi per ollam carnis nostræ cruditate, sanctificavit nobis carnem suam in æternum cibum. Idcirco *Ambr. de instit. Virg. 612. vocat Virginem, Ollam ferventi Spiritu plenam. ubi vulgata legit. Moab olla spei meæ. Symmachus. Olla lavacri mei. S. Basl. Olla lotionis meæ. Cyrill. Alex. orat. contra Nestorium.* Per Virginem Gentes ad Sanctum lavacrum pervenerunt, per Virginem peccatores à maculis abluti. Ruth in agro Booz non soli sibi, sed & suæ Noëmi gratiam invenit. Virgo nobis omnibus gratiam genuit. Ruth collegit spicas.

Olcot. lib. de imagin. c. 7. narrat, quòd scripserit *Albumasar Arabs Astrolog. lib. 6. introduct. de Constellatione Virginis,* hæc verba. Est puella decora facie, Virgo honesta, & munda, in manu habens spicas, per quod describitur Virgo Mater Christi. Ruth domum panis, Bethleem paschali ingressa tempore: *ubi enim Vulgata habet Ruth. 1.* Venit Noëmi cum Ruth Moabide nuru sua de terra peregrinationis suæ, ac reverfa est in Bethleem, quando primùm horrea metebantur. *Chaldæus legit. Illæ ascenderunt in Bethleem, in ipsis Paschæ ascensionibus. Pascha significat transitum. Ascendit Virgo in mundum in ipso transitu quando Regnum Israelis à Iuda Leone, à Regibus ex tribu Iuda, transibat ad Agnum Christum, quando Deus faciebat transitum de invisibili ad carnem visibilem. S. Antonin. part. 4. tit. 15. c. 21.* Tempore quod Virginem Matrem præcessit, habuit Deus in signo Leonis sedem, postquam autem placuit illi fieri hominem, habuit sedem in Agno. Quid Ruth postea fecit? spicas collegit relictas. *Bonavent. spec. c. 5.* Ruth in oculis Booz, Maria in oculis Dei hanc gratiam invenit, ut ipsius spicas, id est, animas à messoribus derelictas colligere ad vesperam posset. Qui sunt Messores nostri nisi Rectores & Doctores? O verè magna MARIÆ gratia, quàm multi ex illis ad misericordiam colliguntur, qui à Doctores & Rectoribus tanquam incorrigibiles relinquuntur! Illa grana, hæc animas colligit, illa in una parte, hæc in toto mundo: illa nocte cessavit à labore, hæc non dormitabit neque dormiet: illa regens, hæc nullius indigens. *Narrat Franc. Bentius in hist. Provin. Iust.* Juvenem Divinæ Matri mirè deditum, cum in grandem incidisset culpam, omnes Sacerdotes fugisse, & desperatione actum se in flumen voluisse abjicere, cum audit vocem & inhibetur. Vox erat. Nè te perde juvenis, serve meus, me sequere, reducam te ad meliora, & statim illi Virgo apparet, ac flumen dividit, illumque ad civitatem reducit, ac imperat ut Sacerdoti confiteatur: quod & cum multis lacrimis fecit.

9. Beatam dicit Virginem Obed; quia est mundi Gaudium.

Obed antequam nasceretur trium erat expectatio Sanctorum, *Patris Bero*, ut maturæ arboris fructus, nam in diebus suis procefferat. *Matris Ruth*, ut peregrinæ exulis geminique matrimonij solatium. *Nazmi Avie*, veluti à mortuis resuscitatus filium ejus Mahalon. Horum Obed explevit desideria. Ita Virgo S. desiderium fuit Patris, quia per illam sterilitatis amovit notam. *Damasc. Orat. de B.V.* Quanquam autem de ortu Virginis singula certarint sæcula, non tamen illam natam, initia, aut media, sed fines videre & suscipere sæculorum. Et tunc poterat mundus concinere *Psal. 91. Senectus mea in misericordia uberi*. Desiderat mundo Virgo. Inde *S. Damasc. de dormit. B.V.* advertit idem sonare noimen Ioachim quod fulcabit, seu, firmabit. Nomen autem Annæ esse gratiam, seu misericordiam. *Et subdit. Quo indicatum est eos genituros esse Filiam per quam Deus misericordiam suscitaret, & gratiam confirmaret.* Natus Obed non uni fuit exultatio *Ruth 4. Dedit Dominus Ruth ut conciperet & pareret filium, dixeruntque mulieres ad Noëmi. Benedictus Dominus qui non est passus ut deficeret Successor familie tue* Et rursus. *Vicinæ autem mulieres congratulantes ei dixerunt. Natus est filius Noëmi*

De B.V. canit *Geometra hymno 4. de B.V.* Utrumque: superum & inferum, sive terrestrem mundum, in cunis Virgo replet gaudijs. Vel ut *Ecclesiæ*. Profusus gaudijs terrarum mundus exultat. E contra verò desperant hostes loci adventu arcæ in castra Philistei desperabant *1. Reg. 4. dicentes: Vae nobis, non enim tanta fuit exultatio heri, & nudius tertius, vae nobis.* Ruth mulier fuit virtutis *Ruth 3. Scit omnis populus qui habitat intra portas urbis mee, mulierem te esse virtutis* Fides Ruth ex eo patet. Quia ut *Lyra in c. 4. Ruth docet: Certum est Ruth fuisse diviti marito copulatam, Elimelech enim Pater Mahalon Princeps inter civis suos censebatur, non dubitavit tamen illa omnibus relictis ad populum Dei transire, pauperi ac desolatæ servire, in campo spicas colligere.* Talis Obedi Maiores Virginis Parentes. *Hieron. serm. de B.V.* Vita Ioachim & Annæ simplex & recta apud Deum & homines irreprehensibilis erat, & pia. Ex virtute videtur natus Obed, quia ex Patre sexagenario, ut docet *Lyra.* Ex virtute Virgo. *Beda hinc in Vigil. Bapt. Annæ partus non est ablatus, sed per sterilitatem dilatus, donec transiret tempus carnis, & cupiditatis, castissimusque uterus Virgini concipiendæ pararetur.* *Damasc. orat. de Virg. Nativ.* Ecce immaculati, Immaculatam Virgineam carne & spiritu, & Spem mundi generant.

Accione

Accinuerunt ipsi Ruth Matronæ Bethleemiticæ 4. Ruth. *Benedictus Dominus quod habes qui consoletur animam tuam, & enutrias senectutem.* Quid verò S. Virgo? Noëmi rogat mulieres Bethleem: *Nolite me vocare pulchra, sed Mara, hoc est, Amara, quia me amaritudine replevit.* Omnipotens, egressa est manus Domini contra me. At Virgo sub cruce nonnè amaroris Mare? sed de hoc aliàs egimus copiosè. Noëmi parvulum Obed Ruth 4. *posuit in sinu suo, & nutricis ac gerule fungebatur officio.* Nec aliter Virgo suos clientes, sulcipit manibus, excipit sinu, æterna charitate nutrit.

io. Beatam dicit Virginem Jesse.

Quia est Entis Neptis.

Multùm eminet inter Patriarchas Isai, seu Jesse & Haus Abulensi. Nomen Jesse Hieronymo lib. 11. in Isai. 40. idem quod ens sive existens, & in beatum dicit conceptum Virginis. Isai. 40. *Omnes gentes sic sunt coram eo, quasi non sint, & quasi nihilum & inane reputatae sunt ei.* Quæ verba S. Hieron. de superbia & idololatriæ intelligit. Esther verò peccatorem cap. 14. vocat non ens, cum ait. *Ne tradas sceptrum tuum his qui non sunt.* At Virgo S. Entis Neptis, nullo itaque modo peccatrix. Isai. 11. *Egredietur Virga de radice Jesse, & flos de radice ejus ascendet, & requiescet super eum Spiritus Domini.* Hieron. lib. 4. in Isai. 11. per Virgam Jesseam S. Virginem, per Florem Messiam vult intelligi. Felix hæc Virgâ & Flore Jesse! Isai. ibid. *In die illa radix Jesse qui stat in signum populorum, ipsum gentes deprecabuntur.* Lxx. legunt. *Exsurgat regere gentes, in eum gentes sperabunt.* De radice Jesse ait Propheta Isai 11. *Erit sepulchrum ejus gloriosum.* Lxx. *Erit requies ejus honor.*

ii. Beatam dicit Virginem Rex David.

Quia ab originali culpa libera.

Et factis & verbis Beatam suam Filiam Mariam David ab antiquo prædicit, & quidem adhuc ipse Juvenis Conceptum ejus maculæ expertem futurum in hunc modum depinxit. Prodiêrat gygas quidam 1. Reg. 17. cum singulis Israelitarum certaturus, hunc David lapillo e funda jacto in capite percussum ad terram dejecit. Gygantis speciem dæmon non semel assumit, sed præcipuè cum teste S. Athanas. in vita S. Anton. M. Antonio se videndum præbuit, qui evolantes in cælum animas detrucebat in imam terram. Vicit illum David, quia ut ait S. August. in Genes. hom. 46. *Puero aliquid Divinitatis inerat. Vicit dæmonem*

X

Virgo

Virgo, & in capite percussit; in originali scilicet peccato vires ejus frangens, quia Virgini Colofs. 2. ille inerat, qui est plenitudo Divinitatis, inerat scilicet per defignationem, quia Matrem sibi futuram præfinivit. Si de quopiam de Virgine S. idem David dixit Psal. 45. *Adjuvabit eam Deus mane diluculo, Deus in medio ejus non commovebitur.* Ait Sacra Historia 1. Reg. 17. *Prevaluit David adversus Philistæum in frons & lapide, cum & gladium non haberet in manu David, cucurrit & stetit super Philistæum, & tulit gladium ejus, & eduxit eum de vagina sua, & interfecit eum præciditq; caput ejus.* Lapis quem jecit Virgo erat Daniel: 2. *Lapis de monte sine manibus excissus.* Lapis inquam Petra Christus. *Deus in medio ejus.* Ut grande malum Apostolus memorat Ephesijs 2. *Eratis illo in tempore sine Deo.* Virgo semper erat cum Deo, proinde nunquam cum peccato. Prov. 8. *Nondum erant abyssi, ante omnes colles cum eo erant cuncta componens.* Eccles. 47. *Manus Domini erat cum David, & abstulit opprobrium ex Israel.* Manus Domini erat cum Virgine Cant. 2. *Læva ejus sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me.* Dextera, inquam, amplexabitur. Dextera Domini fecit virtutem, in dextera delectationes usque in finem. Læva sub capite meo, non supra caput originis, sed infra. *Cassian. Collat. lib. 6. c. 10.* In lava scribuntur & conduntur peccata. Deus promisit Davidi Psal. 88. *Ponam in seculum sæculi semes ejus, & thronum ejus sicut dies cæli. Semel juravi in Sancto meo si David mentiar. Thronus Davidis terrestris hoc non est consecutus, consecutus autem Thronus Davidis cælestis, nimirum S. Virgo.* *Gregor. Neoces. serm. 1. de Annunt. Virgo est Thronus Regalis Sancti Sanctorum, qui omnia sub Deo sanctitate superat.* *Isai. 9. Multiplicabitur ejus Messia imperium, & pacis non erit finis, super solio David, & super regnum ejus sedebit, ut confirmet illud & corroboret in judicio ac justitia, à modo usq; in sempiternum.* *Jerem. Ecce dies veniunt dicit Dominus, & suscitabo David germen justum, & regnabit illud & sapiens erit, & faciet judicium & justitiam in terra.* Si Messias Rex in Domo David, & Mater Messia Regina in Domo David, & beatorum Davide, quia quæ dicta de Davide, completa in ejus Filio: Regnum Messia habiturum pacem æternam: quanto verius per Virginem fit pax inter Deum, & peccatores, & quidem ita statim inter Joannem firmat pacem & Deum; ut amplius abrumpi non possit. Nam s. *Tb. 3. p. 9. 27. a. 6.* docet sanctificatis in utero eam dari gratiam, ut non peccent unquam mortaliter.

A justitia regnum Messia commendatur. *Ambros. lib. 2. in Luc. 1. expenditur cur apud Elizabetham Virgo manserit tribus mensibus, dicit. Quia Joannes uteretur, & quasi bonus athleta exercebatur.* De eodem Joanne *Chrysostol. serm. 90.* Antè pervenit ad cælum quàm tangeret terram, quanta hæc justitia, hoc est sanctitas? *Pulsavit cytharam coram Saule David, spiritus malus ab eo fugit.*

Salvator

Saluavit Virgo Elizabetham & Joannem eripuit de potestate mali Spiritus.

A iudicio Thronus Messie commendatur. *S. Bonav.* Dominus iudex noster in iudicio, Dominus Rex noster nos coronans in cœlo, cum eodem Domina nostra est in iudicio, cum eodem coronat in cœlo. David *2. Reg. 23.* charum in primis habuit Banajam, hunc Secretarium, hunc Principem lateris, seu custodiæ Regiæ fecit. Sed quare? Respondet *Abulen. q. 18.* Quia vir fortis erat & probus. Inter alia, hoc signum fortitudinis refertur; quia *2. Reg. 23.* Virum Ægyptium dignum spectaculo hastâ instructum & armis inuasit, virgam solam habens in manu, suâque illum hastâ interfecit. Quod Davidi Banajas, hoc Deo Patri ejus Filius, de quo *Psal. 44.* *Virga directionis virga regni tui. Psalterium Romanum.* Virga recta est Virga Regni tui. Quæ autem sit hæc Virga *Card. Petrum Damiani serm. de Assumpt.* audi. Virga est Mater Dei, recta in sublimitate conversationis, subtilis in contemplatione Deitatis, odorifera in virtutum opinione, angusta in temporalibus, dilatata sive longa in spiritualibus, per quam retunduntur impetus demoniorum, fiunt signa & mirabilia. Hæc Virga conterit carnales Ægyptios, dirigit spirituales Israelitas, hæc devorat serpentes. Videns David quod complacisset Domino ut arca fœderis in domum suam transferretur, & manu pulsavit organa musica, & vocem in cantum sustulit, & totis viribus coram Domino saltavit, & ut loquitur *Dion. Carthus. in 2. Reg. ar. 10.* Inebriatus lætitiâ spirituali nec coram populo saltare erubuit. Quid iste fecisset si vivam Arcam Domini conspexisset? *Id. ibid.* Saltus iste ac ludus devotionis fuit. De Christo dicit *Archangelus.* Dabit illi Dominus sedem Patris ejus David. Sedes David plena clementia. Motus fuit iustâ irâ contra Absolonem Patricidam, nec eum persecutus exulem, neque in exilio mori permisit, imò passus est se à muliere sapiente Thecuite in Advocatam Absolonis à Joabo subornatam superari. *2. Reg. 14.* Ista figuram Virginis gessit Advocata.

Tribus autem in expugnando corde Davidis usa est Thecuitis argumentis. Primo, dum se tacite matrem fingit filij in parabola & Davidi machinam Paterni amoris applicat, quem amoris similitudine exaggeravit, vocando se ignem, filium verò scintillam. *Querit, inquit, cognatio extinguere scintillam meam.* Secundum tulum accepit à morte omnium communi. *Omnes inquit morimur, & quasi aqua dilavimur, quæ non revertuntur.* Quod argumentum potens, & est hujus sensus. Satis superq; exilij omnem mortalem manet, dum per mortem ab omnibus charis exulat, cur igitur duo exilia filius tuus sustineat? Propera Pater filium restituere, nè mors illum opprimat. Aquæ nivis semel resolutæ ubi terram subière amplius

non comparent, tu morte quando non putas extinctum cupies revocare, & non poteris. Tertium argumentum idque fortissimum intorquet in cor David. Deus retractat & neminem vult perire, neque tibi inglorium erit sententiam retractare, & si Deus neminem vult perire, quomodo tu pateris filium tuum in exilio contabescere? Eadem Virgo allegat Deo. Me Matrem peccatorum constituit te Patrem. Quærunt multi extinguere scintillam meam & tuam. Hortatur in-
Asper Deus Virginem ut loquatur Cant. 8. Que habitas in hortis, amici ascultantur fas me audire vocem tuam. Habitat Virgo in hortis, in quibus sunt arbores contra quas clamatur. Exscindite, ut quid etiam terram occupant? Abigail secunda nondum coronati Regis David uxor, in hunc modum contra Nabalem, nã restuantem Davidem compotuit 1. Reg. 25. *Suscipe benedictionem hanc, & aufer iniquitatem famule tue, malitia in te non inveniatur omnibus diebus vite tue: si enim surrexerit aliquando homo persequens te, & querens animam tuam, erit anima Domini mei cullata quasi in fasciculo videntium apud Dominum Deum tuum, per d̄ inimicorum tuorum eum notabitur quasi in impetu & circulo funde.*

Quid sit esse in fasce docebit nos Itaias c. 24. *Congregabuntur in congregatione unius fascis in lacum, & cludentur ibi in carcere.* In fasce esse est esse in quadam congregatione impiorum; at bonorum est fasciculus. Hos duos fasces Virgo proponit peccatoribus ut eos à malo abducatur. Surget contra te homo persequens, id est Christus Judex. Quamquam plurimæ in Davide virtutes emicuerint, præcipue tamen misericordia psal. 77. David in intellectibus manuum suarum parit & deduxit eos. Habeat alij solum intellectum in capite, sed non in manibus, pulchra cogitant sed non exequentur, pro Davidis manibus testabitur Miphiboleth mensæ Regalis affessor. De Virgine loquitur *Ambr. 2. lib. de Virg.* Quando ista fecidit humilem? quando derisit debilem? quando vitavit inopem? eos solus cœtus vivorum solita invisere, quos misericordia non erubesceret, neque præteriret verecundia. Maxima est gloria Davidis, quod Sauli pepererit; sed quo motus? ipse dicit 1. Reg. 26. *Propitius sit mihi Dominus ne extendam manum in Christum Domini.* Lenticula olei effusa est in Saulem, quâ unctus est, seu factus Christus. *Oleum effusum Maria nomen tuum.* Parcet illi Christus in quo conplexerit guttam istius olei.

12. Beatam dicit Virginem Bethsabec;
 Quia ipsa rebelles contrivit.

Nathan Propheta in hunc modum descripsit Bethsabecem. *Pauper* (2. Reg. 12.)
 nita

nihil habebat omnino præter ovem unam parvulam, quam emerat & nutrierat, & que creverat apud eum cum filiis ejus simul de pane illius comedens, & de calice illius bibens, & in sinu illius dormiens, eratq; illi sicut filia. Ubi ovem appellat Bethsabeen. Sed & Virgo ut ovis nata in stabulo. *Damasc. lib. 4. de fide 15. Ad Epiph. de laud. Deip. vocat ovem immaculatam quæ Agnum peperit. Damasc. Orat. 1. de Nativit. B. V. Agnæ ex qua pastor ovem induit veteris mortalitatis tunicis laceratis. Parvula est: Ecce ancilla. Unica, quia in donis singularis, Filia, quia amabilis. Non nisi de mensa Domini comedit, non aliunde nisi de calice Domini bibit, perpetuo in sinu Dei residet, iussa templo includi, voluit includi, iussa esse conjux, obedivit, iussa fugere in Ægyptum fugit: redire, rediit, in omnes Pastoris sui voluntates expedita. 3. Reg. 1. Adonias elevabatur dicens: Ego regnabo. fecitq; sibi currus & equites &c. Ingredita est itaque Bethsabee ad Regem in cubiculum, quæ ait. Domine mi tu jurasti per Dominum Deum tuum ancilla tuæ: Salomon filius tuus regnabit post me, & ipso fidebit in solio meo, & ecce nunc Adonias regnat. Non unus videtur sibi certus de regno cœlesti, interim alter regnum invadit & præcludit. Accedit Virgo, Deæ clementiam orat, impetrat. De hoc fuit sollicita cum illi Luc. 1. responsum, Ne timeas Maria invenisti gratiam apud Deum. *Bernard. serm. 4. de Assumpt.* Hæc quæ totius mundi reparationem obtinuit, salutem omnium impetravit, constat enim pro universo genere humano fuisse sollicitam cui dictum est. Ne timeas Maria invenisti enim gratiam, utique quam quærebas.*

83. Beatam dicit Mariam Salomon.

Quia est Canticum illius.

Doctor Angelicus serm. de Assumpt: dum considerat epistolam quæ ex Eccl. 24. legitur in die Virgineæ in cœlo Assumptionis, advertit quod sex arboribus exaltatio comparetur. *Quasi Cedrus exaltata sum in Libano, & quasi cypressus in monte Sion, quasi palma exaltata sum in Cades, & quasi plantatio rose in Jericho, quasi oliva sparsa in campis, & quasi platanus exaltata sum juxta aquas in in plateis.* Quarum arborum nomine vult intelligi sex ordines Beatorum, quibus S. Virgo est beator. Cedro quidem Angelicam naturam designari propter sublimitatem & incorruptionem. Cypresso choram Patriarchalem propter odoratam conversationem. Palmam Apostolicum Collegium propter victoriam de mundi infidelitate. Rosam purpuratos martyrum exercitus propter fortitudinem invictam effusumque sanguinem. Oliva signa Confessorum virentem multitudinem propter misericordie ubertate.

tem. *Platano* globum Sanctarum Virginum propter gloriam castitatis. Idque non qualicumque cedro celsior, sed cedro Libani, non qualicumque cypresso sed de monte Sion, Palma in Cades. &c. ut in omnibus sanctorum clasisibus Princeps sit ac Regina. Imò toti horto omnium arborum S. Virginem comparat, dum Cant. 4. sic Sponsam illam inducit affatum. *Hortus conclusus soror mea sponsa, hortus conclusus fons signatus.* Hebraeus legit. Paradisus conclusus, paradisus conclusus. In quem locum *Rupertus*. Horto paradisi comparatur Virgo, eò quòd in ipsa varietas donorum & meritorum per ordines cæterorum sanctorum sparsa, continetur unita & collecta. Hortus conclusus, quia ut ait *Bruno de laud. Eccl.* in non solum Principi latronum, qui in Paradiso, Paradisos Dei Spirituales vastaverat, non patebat, undè nec poma nec aquam surripere potuit, sed etiam quia sanctitas eius oclusa humilitate latebat.

Præterea *Rupert.* in 4. Cant. Et uterus tuus Virgo nulli viro carnali commercio accessibilis, & mens tua nulli vitio spiritualis nequitie fuit unquam penetrabilis. 3. Reg. 4. dicitur Salomon latitudinem cordis accepisse à Deo instar arenae maris. Arena maris complectitur mare. Salomon ea fuit quæ plus quam unius Regio impensis, plus quam unius hominis ætate & scientiâ egebat, ut est templi constructio, palatiorum, pax cum omnibus stabilita. At Virginis uterus incomprehensum comprehendit. Singula membra Virginis in hunc modum prædicat Salomon, & omnem laudem ad comparisonem reducit cum columba Cant. 2. *Veni Columba mea.* Cant. 4. *Oculi tui columbarum.* Cant. 2. postquam de columba locutus, addit: *Vox tua dulcis.* De pedibus Cant. 2. *Veni columba mea.* Columba Hebraeus *gazel*, à radice *gazel*, quod minimè alteri columbæ convenit, præter Virginem quæ rapuit cor Dei, Filium Patris. Inter alia magnifica opera memoratur Salomon fecisse palatia Heb. 11. *Abraham demoratus est in terra promissionis, tanquam in aliena in casulis habitando.* Casas hic habemus non domos. *David Ps. 134. Ne stiles (Deus) quoniam advena ego sum apud te, & peregrinus sicut omnes Patres nostræ Civitatis nostræ sursum est, in qua sunt lapides pretiosi; at vero sapientia ædificavit sibi domum, Virgo scilicet S. erexit Palatium sibi & nobis.* *Ambr. epist. 29.* Aulam regis æterni appellat Virginem. *Greg. Neoc. orat. 3. de Assumpt. B. V.* Domicilium æquivalens cælo & terræ. *Damasc. orat. 1. de Nativ.* Palatium animatum Regi Angelorû. *Innocent. III. serm. de Annunc. Castellum.* Cant. 3. *Ferculum sibi fecit Salomon cujus ascensus erat purpureus, reclinatorium aureum, mediâ charitate constructum, sed Virgo tota charitate est vestita. Et ferculum Salomonis erat intus lignum, sed tota Virgo aurum.* *Bernardin. serm. de Assumpt.* Mens Virginis in ardore dilectio-

nis continuo tenebatur. *Anselm. de excell. Virg. cap. 5.* Pura Virginis sanctitas, & sanctissima puritas pijsimi pectoris ejus, omnem omnis creaturæ puritatem sanctitatemque transcendit.

14. Beatam dicit Virginem Josaphat.
Quia cum illa Dominus.

Josaphatum dux res maximè reddunt illustrem; altera, quia probitatem Davidis non deseruit; altera, quia Deum secum habuit. 2. Paral. 17. *Fuit Dominus cum Josaphat, quia ambulavit in viis David Patris sui primis.* Josaphat nomine suo exprimit Dominus Judex. Et quoniam Deum ut Judicem & Rebitorem attendebat, illo ipso factus est Judex aliorum. In primis vijs David ambulavit. *Lyra.* Per hoc Scriptura indicat quòd Josaphat imitatus sit David in bonis & non in malis. Primæ hominis viæ sunt bonæ, in justitia enim originali creatus homo. Primas vias Davidis Ecclesiasticus describit cap. 47. *Invocavit Dominum omnipotentem, & dedit in dextra illius tollere hominem, fortem in bello, & exaltare cornu gentis suæ: in omnibus opere dedit confessionem sancto & excelso, in verbo gloriæ: stare fecit cantores contra altare, & in sono eorum dulces fecit modos.* Josaphat non unum hominem sustulit, sed tres gentes validas 2. Paralip. 20. Stans in Domo Domini Josaphat longam fecit invocationem Dei patris sui David, seque inter Deum & populum accinctus fide & justitiâ, medium fecit & sequestrum. *Lyra* in hunc locum addit Josaphat orationi addidisse jejunium, & consecutum esse finem optatum. Sicut nec miles est aliquid sine armis, nec arma sine milite; sic nec oratio sine jejunio, nec jejunium sine oratione. Finis orationis fuit: quia hostes Josaphati Idumæi, Moabitæ, Ammonitæ, acti spiritu vertiginis in seipsos convertererunt arma, & se contrucidarunt, ex parte Josaphat nullo stringente ferrum.

Sed nec de vijs David primis recessit Virgo, quæ de se ipsa dicit Prov. 8. *In viis justitiæ ambulo, in medio semitarum judicij.* Debellavit hostes Ecclesiæ Josaphat, & Virgo debellavit. Canitur illi. *Cunctas hæreses sola interemisti.* Pro Josaphati honore Deus certavit, & pro Virgineo certat. Scribit *Rodericus ab Hoved,* quòd legio dæmonum immissa sit à Deo in porcorum gregem, qui Urbem quandam invalit, acque infestavit, idcirco, quòd contra candorem famæ Virginæ maledicam strinxisset linguam. Sed & Virgo suos protegit. *Annus societatis literæ, 1621. anni referunt.* Zela Christos Imperatoris Abalsini frater de hostibus suis triumphavit, sed prius coram suo exercitu prælata Virginis imagine, & hæc prolatis. *Tua est, terrarum*

terrarum ac cœli Regina, quam suscepimus defendendam causa, tui quos propulsumus hostes, ac nos quidem hoc modicum nostri sanguinis tibi consecramus, tu verò rege tuorum animos consilij, inflamma affectibus, & fac in communes hostes posse, nostra victoria si sequetur, nobis erit umbra, tibi solida gloria. Hæc dictis arma in hostem movit, & in acie complura millia cecidit & omnes illos suffulisset, nisi tanti sanguinis fusi horrorem non ferens receptui cecinisset. De iudicio Virginis ipsius verba tenemus. *Prov. 8. In medio semitarum iudicij ego ambulabam.* Adest iudicij & tribunalibus, ut illa dirigat ad rectitudinem. Quàm sollicita fuerit, quod fecit Josaphat, ut populus in lege Domini institueretur, patet ex alibi dictis. Dominus erat cum Josaphat. Cum Virgine autem modo speciali est Dominus.

25. Beatam dicit Virginem Rex Ezechias; quia à malo culpæ non sanata, sed præservata.

Cum ita vicinus sterisset portæ mortis Rex Ezechias *Isai. 38.* ut ingemisceret generationem suam velut tabernaculum convolui, telam vitæ velut à texente præscindi, ossa velut à leone conteri, denique cardines ac portas mortis sibi aperiri & stridere, accepto de longiore vitæ promisso, cecinit inter alia cœcogeminans. *Vivens vivens ipse confitebitur sibi sicut et ego hodie.* Quod Rex ille in dimidio dierum cecinit, hoc Virgo initio. Fui culpæ originali obnoxia, tu me Deus præservasti, sum vivens, vivens, & in anima & in corpore. Duæ causæ inter venerunt ob quas prolongata Ezechia vita. Primò opera antecedentia, deinde futura. De præteritis ait. *Domine, memento quomodo ambulaverim coram te in veritate.* De futuro. *Domine vim patior, responde pro me.* *Aug. Rupert.* Sciebat ex futuris posteris nasciturum Messiam, & decebat sine posteritate. *Rupertus in 1. Nativ.* Adicit Dominus super dies Ezechia quindecim annos, quia videlicet per hoc factum est illi, ut locum & nomen haberet in libro generationis Iesu Christi, & tum factus Beatus cum ex illo processit Maria. Sanatur Ezechias per massam ficuum ulceri applicatam. *Lycan. in Isai. 38.* Massa ficuum nequaquam leniendo ulceris aut vulneris mala, sed exasperando potius, ac dilatando servit; at sanavit, cum Deus applicari iussit. *Osee 9. Quasi prima poma ficulneæ in sacumini vidi patris eorum.* De hac ficulnea massa carnis Christi assumpta, hæc Virginis applicata debito, quod habuit ad culpam contrahendam, sanavit. *Hymn. de Ascens. Dom. Culpat caro, purgat caro, regnat Deus Dei caro: sanat Deus Dei caro.*

Cum

Cum Ezechias promissum accepisset vitæ 4. Reg. 20. sol decem gradibus retrò celsit. Eccles. 48. *In diebus ejus retrò redijt sol, & addidit Regi vitam.* Deus certè addidit, non sol. Sol addidit Christus. Rabanus in 4. Reg. 20. Siquidem Sol iustorum Christus, prius per novem Angelorum gradus transiens & ad apprehendendum semen Abrahamæ descendens: deinde idem Sol super omnes choros Angelorum ad dexteram Patris ascendens, addidit Ezechiaë vitam, ut qui nondum erat, deinde additã sibi vitã esset ejusdem Solis Pater, idem Sol ut acciperet de Maria addidit illi vitam. Aug. serm. 15. Natus est de Patre Principium vitæ, de Matre autem finis mortis. Hic vitam Ezechiaë dedit, hic morti quã moriebatur finem imposuit. Invaserat Sennacherib cum prægnanti exercitu 4. Reg. 19. Regnum Ezechiaë. Hunc Deus ita alloquitur. *Quæ deprecatus es me super Sennacherib Rege Assyriorum, audivi.* Deinde de Sennacheribo sic loquitur Sioni. *Sprevit te, & subsannavit te filia Sion, post tergum tuum movit caput filia Jerusalem. Non ingredietur urbem hanc nec mittet in eam sagittam, nec occupabit eam clypeus.* Et ita factum, nam nocte una Sennacherib amisit centum octuaginta quinque millia militum, & in fuga in fano Dei sui à filijs jugulatus est. Sed cur Deus audivit Ezechiam, ipse aperit. *Protegam urbem hanc propter me, & propter David servum meum.* Quia ex David Christus nasciturus erat per Virginem è cujus meritis habemus omnia. Inter primas laudes Ezechiaë tribuitur 4. Reg. 18. quod ut omnem tolleret occasionem idololatriæ, serpentem æneum contrivit, neque hoc contentus, illum serpentem per contemptum appellavit Nohestan, seu, ut Theodoretus habet Nehustam. Philastrius & interlinearis glossa hanc vocem interpretatur. *Æs eorum. Lira Cuprum eorum, Alij, Cuprellum eorum.* At vide qualem Virgo serpentem contrivit. Iob eum describens, ait. *Halitus ejus prunas ardere facit, ferram illi stipula.* Tertiam (addit alter) partem de cælo traxit. Plura vide Job 40. & 41.

16. Beatam dicit Virginem Josias; quia gloriosè magis nomen ejus prædictum.

Ecclesiasticus ait 49. *Memoria Josiæ est in compositionem odoris. Arabicus vertit.* Nomen Josiæ velut Thuribulum in quo est de omni fumatione bona. *In omni ore quasi mel indolcabitur ejus memoria, & ut musica in convivio vini.* Hoc est, ut naribus odor gratus, ut mel gustui, ut musica auditui, ita Josias gratus est. Sed & hic beatam debet Virginem dicere. Quia ut scripsit Ambr. lib. 2. de Virginibus. In alijs ministeria, atque umbræ, in ipsa autem tanquam in exemplari magisteria expressa

pressa probitatis, quid effugere quid corrigere debeamus, ostendunt. Iosias 37. annis antequam natus, scribit *Tyrinus in 3. Reg. 13.* de nomine descriptus, de rebus gerendarum gloria publicatus. Cum enim impius Ieroboam novos populo Deo proposuisset, atque illis altare erexisset *3. Reg. 13.* Propheta à Deo missus sic contra altare fulminavit. *Altare, altare, hæc dicit Dominus, ecce filius nascetur domui David, nomine Iosias, & immolabit super te sacerdotes excelforum.* Quæ Prophetia decimo sexto regni Iosia anno est impleta, ut ostendit *Salian: in hist. S. Virgo multis ante sæculis antequam nasceretur de nomine proclamata: nam 1200. anni iuxta computationem S. Aug. 18. Civit. 15. Virginis ortura præcesserunt, quibus id nomen revelatum, quo tempore & templum illi erectum. Procopius M. apud Surianum 8. 749 id contra ethnicos profecutus.*

De Iosia scripsit *Rabanus in 4. Reg.* Fama ejus superabat omnem odorem, suavitas modestiæ omnem dulcedinem; studium autem restaurandi cultum Dei, omnem musicam. *ubi nos legimus.* Memoria Iosia in compositione odoris. *Græci legit.* Mnemosynon Iosia in compositionem thymiamatis. De quo Deus sic præcepit *Exod. 30. Sanctum sanctorum vobis erit thymiamas, talem compositionem vos facietis in usus vestros quia sanctus est Domino.* At de Virgine dictum *Cant. 4. Odo anguientorum tuorum super omnia aromata. Illi accinunt Chori electorum: Trabe me post te, in odorem unguentorum tuorum curremus. Ipsa de se Eccl. 24. Balsamum non nisi odor meus.* Non admisit illi quidquam foetoris Adam, non culpæ actualis. De Iosia scripsit *S. Ambr. 2. off. 30.* eum zelo suo omnes Reges superiores vicisse, ipse namque templum refecit, excelsa abstulit, currus solis in torrente Cedron cremavit, aram Ieroboam destruxit, magos & pythones ejecit, phasæ solennissimum fecit. De illo *Eccl. 49. Iosias directus est Divinitus in poenitentiam gentis, & gubernavit ad Dominum cor ipsius.* At Virgo in *Hymn. Græc.* vocatur Directrix poenitentium. In *Lytaniis Lauret.* Refugium peccatorum. *S. Damasc. in canon. ode 9.* sic illam affatus. *Tua puritas Virgo & morum integritas, sordes & maculas universi orbis expurgavit, te armaturam infractam hostibus obtendimus, tu sola mortalibus supernaturalium bonorum Procuratrix. Phasæ transivit Iosia, Phasæ Virgini manebit ad mundi finem. Phasæ Iosia non explevit hominem, Phasæ Virgini est vera satietas. Sic enim in persona illius loquitur Eccl. 24. Transite ad me omnes qui concupiscitis me à generationibus meis implemini.*

17. Beatam dicit Virginem Jechonias
Quia est Fructus bonus.

Postquam Deus in captivatem Babylonicam permisit abduci Judæos cum Jechonia, ostendit eos *Jerem.* 24. sub imagine calathi pleni bonarum ficuum. Pergit Deus ibid. *Sicut ficus hæ bonæ, sic cognoscam transmigrationem Juda, quam emisi de loco illo in terram Chaldæorum in bonâ, & ponam oculos meos super eos ad placandum, & ædificabo eos & non destruam, & plantabo eos & non evellam.* Promissio facta Jechoniæ, sed in Virgine completa, in Christo Jechoniæ Successore: tunc siquidem DEUS supra Judæos posuit oculos in bonum, manum ædificationi admovit, plantavit novum surculum.

Illud: *Cognoscam in bonum & ædificabo* s. Th. in *Jerem.* 24. exponit, Cognoscam vos scientiâ approbationis. Illud vero, *ædificabo*, in altum elevabo vos sicut in ædificio. Virgo autem ædificata est in templum Deo. s. *Germ. Orat. de Nativ. B. V.* Commune totius mundi gaudium ex justis hominibus Joachim & Anna exortum nobis est, laudatissima nimirum illa, omnisq; planè reprehensionis experta Virgo, quæ sola propter eximiam dignitatis præstantiâ, verè rectèq; animatum Dei Templum facta est. Malarum alioqui ficuum calathus Jechonias, per calathum bonarum ficuum explicatur. *Lycanus* ideò putat in *1. Matth.* comparatum bono calatho: Quia fidem datam Nabuchodonosori servavit. At vero à tota *Ecclesia* cantatur, Virgo fidelis. s. *Hieron.* ob id factum putat in *24. Jerem.* Quia Deo Jechonias obedivit: Audiens enim ille Ioremiam Dei nomine imperantem ut se Nabuchodonosori traderet; acquievit. At quid obedientius Virgine? Nata est in stabulo teste *Damasc. lib. 4. de fide c. 15.* ut ovis, quæ nata est pastoris præceptis & obedientiæ symbolum. Sunt ficus bonæ, sunt ficus malæ, & bonæ per malas perficiuntur. Narrat enim *Plin. lib. 15. c. 19.* Caprificum hoc est sylvestre ficum proferre vermes, qui morsibus bonas ficus aperiant, & lacteum illarum succum absumunt, ficus verò aperta solem intus recipit & sic dulcescit. Multi non dulcescerent nisi à malis præmorsis fuissent. Jechoniæ ficus duces erant, dulcior fructus Virginis. Fructus ejus Virginitas voto signata sine exemplo. *Bein. serm. 3. in Missis.* Virgo est Primiceria Virginitatis, numera fructus orationis, fidei &c. sed super omnes alios Benedictus Fructus ventris ejus. Sub ficu vidit Christus Nathanaëlem, sub his ficibus multi sunt, qui alias non viderentur. Jechoniæ nomen *B. Hieron.* interpretatur in *c. 22. Jerem.* Domini præparatio, seu dispositio, quia exemplo suo disposuit ac præparavit populum ad subeundam captivitatem:

Magis verò disposuit populum ad accipiendam legem Christi. Iechoniæ nomen componit *l. c. Hieron.* ex Jah & honias. Jah est nomen Dei contractum ex Jehorab, ut advertit *Lorinus in psal. 67.* Per Iechoniam enim nomen Dei Babilonijs innotuit: per ejus enim transmigrationem *Daniel e. 2.* inclaruit apud Nabuchodonosorem & filium ejus Balthasarem, per hanc apud Dariam *Dan. 6.* tum Zorobabel *3. Esdræ 4.* tum Hester *e. 2.* tum Mardocheus *e. 10.* tum Ezechiel *e. 4.* quasi ficus bonæ ex calatho prodeuntes.

8. Beatam dicit Virginem Salathiel.

Quia est Dulcior.

Salathiel Princeps populi Juda multis alijs modis sed etiam loco nascens Virginem nostram dicit Beatam, is natus est loco alieno, utpote in exilio, & Virgo in stabulo. Salathiel nocte conveniens Esdras Sacerdotem magnum querit. *Quare vultus tuus tristis?* tristabatur verò Esdras ob captivitatem populi sui, non poterat enim sicis oculis videre suæ gentis mala. Ante natam Virginem totus mundus erat captivus. *Psal. 41.* seipsum David interrogat. *Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?* tristitiæ causam præmisit. *Quemadmodum desiderat cervinus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad Deum, sicut vivit anima mea ad Deum vivum, quando veniam & apparebo ante faciem Dei mei?* *Cbrysost.* Fria sunt que dilectionem & desiderium solent accendere, pulchritudo, beneficia & amor. Hæc omnia tria abundè sunt in Deo. Ipse enim teste *Aug. in Confess.* Pulchritudo nova & antiqua. Beneficia & amor patent. Solatur se David: *spera in Deo quoniam adhuc confitebor illi, Salutare meum, & Deus meus.* Virgo Deum seu Salutare, id est Iesum, hoc enim Iesus significat, pariet. *Damaso. Orat. 1. de Nativ.* Joachim & Anna tanquam spirituales montes dulcedinem stillaverunt. *Ecbertus Abbas, de prec. ad Virg.* O pia, ô magna, ô amabilis Maria, tu nunquam sine dulcedine tibi in fite memoriæ portas ingrederis. Excitans Esdras Salathiel, *an nescis,* inquit, *quod tibi creditus est Israel in regione transmigrationis eorum.* Virgini totus orbis est creditus. *Ephrem. de laud. Virg.* Vallum est fidelium mundi que Salus Virgo. *4. Esdræ 5.* Salathiel hortatur Esdras. *Exurge & gusta panem.* *epiph. orat. de laud. Virg.* Virgo est Clibanus & Mensa, gusta Munde panem qui in Virgine paratur, in Virgine proponitur. *Gerson.* Hæc est Mater Eucharistiæ, hæc Clavigera cellariorum Regni pacifici: idcirco *Bernardus orat Virginem in salve.* Ciba hodie pauperes tuos De-

mina, ipsi quoque catelli de micis tuis edunt. Hanc qui accipit micat, de catello migrat in leonem ignitum, ut docet *Chrysof. hom. 61. ad pop.* Hortatur *S. Gaudensius*. Contendite pulli generosi ad sacram offam, in qua est vita, & ex coelesti illo cibo mica non cadat. *Petrus Damiani*. Eva cibum nobis tradidit per quem nos æterni convivij fame multavit. Orat *Salathiel* scribam magnum: *Non derelinquas nos in manibus luporum malignorum*. Ita ipse exul pro populo tamen sollicitus. Sustulit Virgo lupos Ecclesiæ hæreticos.

19. Beatam dicit Virginem Zorobabel.

Quia omnibus prodest.

Zorobabel, idem est ac si dicas, Princeps cum Deo. Hic *3. Esdræ 4.* cum Babilonijs congressus sapientibus, dum fortissimam inter omnia veritatem afferuit victor evasit. Is captivitatem Israelis in patriam reduxit. *Aggei 1.* Is templum dirutum restauravit. Is *Zech. 4.* Signaculum Divini digiti meruit appellari, ejus symbolum, oleam ad candelabrum aureum septem lucernis instructum Deus ipse fixit. *Aggei 2.* Quod candelabrum dum vidit Zacharias & oleas circa illud duas quæsit ab Angelo. *Quid sunt due spicæ olivarum juxta duo rostra aurei candelabri.* At ille. *Isti sunt duo filij olei, qui assistunt Dominatori universe terre,* hoc est sacerdos *Josedech,* & Princeps *Zorobabel*. Oleum fuit, quia Israelem ut lucerna illustravit, quia extinctum illud regnum reaccendit. Matris Virginis oleum effusum nomen quia est misericors. Virgines quæ in lampadibus oleum habere noluerunt *Matth. 25.* exclusæ sunt à sponso. Quia ut ait *Chrysof.* in hunc locum. Virginitati carnis oleum misericordiæ neglexerunt adungere. Oleum ut docet *S. Bernard: 5. in Cant.* est cibus famelicis, lux in tenebris, medicina vulneratis. Hoc ipsum præstat Virgo, est enim Cibus. *Eccles. 24. Transite ad me omnes qui concupiscitis me,* invitat, & à generationibus meis implemini. *Figurina.* Accedite ad me omnes cupidi mei, & facite ut fructibus meis impleamini. *De Virgine S. dixit Deus S. Cath. Senen.* Mater mea tanquam Esca dulcissima trahit ad se atque ad me animas. Quod veluti explicaret *Bernard. serm. de Visi.* Omnibus omnia facta est, sapientibus & insipientibus copiosissima charitate debitrice se fecit, omnibus sinam suæ pietatis aperit, ut de plenitudine ejus accipiant universi, captivus redemptionem, æger curationem, tristis consolationem, peccator veniam, justus gratiam, Angelus lætitiâ, denique tota Trinitas gloriam. Est oleum lux in tenebris, quapropter illum locum: *Ego sevi et oritur in celo lumen indeficiens,* illi applicuit. *Damiani serm. de Assumpt.*

de Assumpt. Sicut sol, addit, solus orbem illuminat, sic Virgo solidiori lumine Angelos & homines illustrat. Oleum medetur. *Bonav. Psalt. Min. quinqu. 2.* Virginem mundi Medicinam dixit. Habet medicinam pro superbis humilitatem, pro avari misericordiam, pro fluxis continentiam. *S. Ildefonso S. Virgo serm. de Nat. B. V.* dicta est Magna misericordia, ut possimus orare per Virginem: Miserere mihi Deus secundum magnam misericordiam tuam.

20. Beatam Reliqui Progenitores Christi dicunt Virginem
Quia figuras & Prophetias illorum explevit.

Tertius inter filios Rubeni Primogeniti Israelis Efron *1. Paral. 5.* & Efron filius Aram dicunt Virginem Beatam. Num. 23. Baalam sic prophetare incipit eorum Balac. *De Aram adduxit me Balac.*

Tandem ad illud devenit Num. 4. *Videbo eum sed non modo, intuebor illam sed non propè.* Orietur stella ex Jacob & confurget Virga de Israel. Sub Roboam ob eius stultitiam penè finitum est regnum David *3. Reg. 12.* Per Filium Virginis reditum est æternum Luc. 1. *Dabit ei Dominus Deus sedem David ejus, & regni eius non erit finis.* Quod nomine suo prædixisse Roboam videtur. Idem enim est, ac si dicas, dilatans populum. Abias similiter Pater Domini. Afa ex Matre impia Maacha filia vel nepte Absolonis oriundus, Rex pius & qui Matrem à sacerdotio idolorum amovit, nè esset Princeps in sacris Priapi. *Hebr. legit, nè esset Domina quia fecit idolum horrendum.* Quod explicat *2. Paralip. 15.* Sed & Maacham Matrem Afa Regis de Augusto deposuit imperio, eò quòd fecisset in luto simulacrum Priapi, qui colebatur ritibus obscœnissimis. Si quod idolum adversum fuit Virginitati hoc certè. Itaque Virginitatem honoravit Afa cujus nostra Virgo est Princeps. Ioram sustulit statuas Baal, & fuit is, in quo Deus justitiam suam, talionem reddendo manifestaret: hic enim sex fratres suos occidit, ut solus regnaret, filij etiam ejus omnes occisi sunt. Ad hunc Elias jam à raptu suo post annos novem literas dedit ex paradiso *2. Paral. 21.* quod legationem ad Matrem Virginem è paradiso institutam videtur significasse.

Ozias ab initio Deum secutus *2. Paralip. 26.* postea rerum successu inflante, *elevarum est cor ejus in interitum suum, ingressus è templum Domini adolere voluit incensum super altare thymiamatis, & leprà percussus à Domino, & à sacerdotibus ejectus de templo.* Hic pœnam exhibet eorum qui altare thymiamatis, quod Virginem S. designabat linguis sacrilegis invadunt. Achaz cum in angustias fuisset reductus à Syris *Isai. 7.* neq; crederet promissis Dei, dixit Propheta. *Audite ergo domus David, nonne*

param vobis est molestos esse hominibus: quia molesti estis & Deo meo? Propter hoc dabit Dominus ipse signum. Ecce Virgo concipiet & pariet filium: & vocabitur nomen ejus Emmanuel. Manasses impius fuit, idola restituit, Prophetas occidit, qui & hic poenitens sepultus est in horto suo, in horto Oza: ubi scilicet Oza occisus est eò quòd temerè tetigisset arcam. Arca erat figura Domine nostræ, vide & hic quàm beatam prædicet Virginem. Pro Manasse in Regnum successit Amon paternæ impietatis haeres, qui ut *Glycas* scripsit dicebat sibi. Pater meus à puero multa scelera fecit, ac in senectute poenitentiam egit, quare & ego in hac ætate pro libidine animi mei agam, & deinceps ad Dominum me convertam. Sed hanc præfidentiam Deus in illo morte punivit, & à servis proprijs occisus. En poena ejus quem memoria arcæ non flexit ad bonum.

Abiud i. *Paralip.* 3. appellatur Anania quod est *Nubes Domini*. Nubem Domini plurimi Patrum vocant Virginem. Eliacim est *Dei resurrectio*, quando scilicet exsturrexit ex Virgine Deus, & per Christum dissipavit inimicos suos. Azor idem quod *adjutor*, nomen est Christi, ille est noster Adjutor, quia noster Advocatus. Sadoe *justus*, idem quod priores nomine suo præfagit, & justus Matrem Beatam inuuit. Achim quid simile præfagit; uti & Eliud, qui est quasi *Deus Jude* in suo nomine. Eleazar item *Dei adiutorium*. Virgo autem secunda Eva Adam secundi fuit Adjutorium illi simile. Mathan *Donum Dei*. Datus est nobis Parvulus donum Patris maximum. Atq; ita breviter hos reliquos Progenitores Virginis & Domini nostri percurramus uti & reliquos non pro copia materiæ tractavimus, quæ justum volumen, sed non pro instituto præfenti complevisset.

